

Pleskalová, Jana

Jméno a kalendář

In: Pleskalová, Jana. *Vlastní jména osobní v češtině*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 80-81

ISBN 978-80-210-6938-1; ISBN 978-80-210-6941-1 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/131216>

Access Date: 19. 03. 2025

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

4. JMÉNO A KALENDÁŘ

Uvádění jmen v kalendáři patří v naší zemi k tradičním zvyklostem. V celosvětovém měřítku je tento zvyk spíše méně častý. Jména ve státních kalendářích neuvádí řada států (Německo, Velká Británie, USA), ovšem v jednotlivých zemích se vydávají kalendáře církevní, nejčastěji katolické, které uvádějí jednotné stabilizované kalendárium.

Uvádění jmen v kalendáři se v ČR dodnes příkládá v životě jednotlivce poměrně velký význam. Je to dáno zvykem oslavovat svátek. Kdo nemá své jméno v kalendáři, cítí se ošizen. Slavení svátku značně podporují různé reklamy, akce (např. květinářství každodenně připomínají, kdo má svátek), rozhlasové a televizní gratulace formou hudebních skladeb, které oslavencům veřejně věnují jejich blízcí, a další podobné podněty.

Před rokem 1989 rozhodovala o úpravě státního kalendáře kalendářní komise při Obchodních tiskárnách v Kolíně. Členy této komise byli zástupci ministerstev vnitra, kultury a Ústavu pro jazyk český, tehdy ještě ČSAV. Ústav zastupovala M. Knappová. Změny v kalendáři se prováděly poznenáhlu, protože se usilovalo o to, aby byl kalendář stabilní. Tato stabilita však byla pružná, měnilo se zhruba 3 až 5 jmen ročně. Při doplňování kalendáře se postupovalo následujícím způsobem. Průběžně byl sledován úbytek zájmu o jednotlivá jména. Ta z nich, o která už téměř nebyl zájem, byla z kalendáře odstraňována. Na jejich místo přišla jména přechýlená (*Petra*, protože ženy nechtěly slavit svůj svátek v den svátku mužského jména), oblíbená cizí jména (*Patrik*) nebo formální hypokoristika (*Radek*, *Tereza*). Počet dní však navýšit nelze, a proto docházelo k postupnému odstraňování různých významných dnů v roce (Den horníků) a na jejich místo nastupovala další často užívaná jména. Pokud některé cizí jméno ve státním kalendáři nefigurovalo, doporučovala M. Knappová řídit se podle kalendářů cizích.

V současné době neexistují pro vydávání kalendářů žádné předpisy, vydavatelé mohou tedy postupovat podle svých vlastních záměrů.

Praktické rady rodičům, týkající se výběru jména pro jejich dítě

Přestože jsou dnes možnosti volby jména pro dítě téměř neomezené, neměli bychom zapomínat na to, že s ním bude naše dítě celý život spojeno. Proto bychom mu neměli volit takové jméno, které by mu v komunikaci činilo potíže. V prvé řadě je třeba přihlídnout alespoň k tomu, aby ke dlouhému příjmení bylo vybráno rodné jméno krátké (*Anna Šafelhoferová*, ne *Gabriela Šafelhoferová*) a opačně ke krátkému příjmení zase delší křestní jméno (*Daniel Zach*, ne *Dan Zach*). Vhodné není ani stereotypní opakování téže samohlásky (*Dana Kadavá*). Ovšem nejvíce uškodíte svému

dítěti, když ze snahy po originalitě a exkluzivnosti nepřihlédnete k případné sémantice apelativa obsaženého v příjmení. Lidem, kteří mají dvoučlenné oficiální jméno v podobě *Narcis Samec*, *Zvonimír Kuře*, *Hyacint Prkno*, *Perluška Motyková*, pak nezbude nic jiného, než se v dospělosti obrátit na příslušný matriční úřad s žádostí o změnu jména či obou oficiálních jmen. Ovšem než k tomuto rozhodnutí dospějí, zažijí řadu nepříjemných chvil.

LITERATURA

KNAPPOVÁ, M. *Jak se bude vaše dítě jmenovat?* 5. aktualizované a rozšířené vyd., 2010.